Mekaniska svängningar och utmattning

Programkurs

6 hp

Vibrations and Fatigue in Mechanical Structures

TMMI09

Gäller från: 2017 VT

Fastställd av
Programnämnden för maskinteknik och design, MD

Fastställandedatum
2017-01-25

Huvudområde
Maskinteknik

Utbildningsnivå
Grundnivå

Fördjupningsnivå
G2X

Kursen ges för
- Högskoleingenjör i maskinteknik

Förkunskapskrav
OBS! Tillträdeskrav för icke programstudenter omfattar vanligen också tillträdeskrav för programmet och ev. tröskelkrav för progression inom programmet, eller motsvarande.

Rekommenderade förkunskaper
Grundkurser i matematik (analys), mekanik och hållfasthetslära.

Lärandemål
Många haverier i mekaniska konstruktioner kan härledas till utmattningsbrott. Utmattning inträffar då strukturer belastas med en varierande last under en längre eller kortare tid. Brotten kan ofta ha föregåtts av resonanssvängningar i konstruktionen. Svängningarna ger alltså upphov till den cykliska belastning som kan leda fram till ett utmattningsbrott. Därför är kännedom om svängningar i mekaniska system, speciellt resonanssvängningar, en förutsättning för förståelse av utmattningsproblematiken. Kursen Mekaniska Svängningar och Utmattning ska ge studenten förståelse och kunskap om dessa fenomen.
Efter genomgången kurs ska studenten

- förstå det fysiska beteendet hos svängande mekaniska system;
- ha kännedom om de teoretiska kunskaper som används vid analys av praktiska svängningsproblem;
- kunna demonstrera olika parametrars inverkan på svängningarnas beteende;
- ha kännedom om utmattningsfenomen hos mekaniska strukturer;
- kunna beskriva de grundläggande teoretiska samband som används vid utmattningsberäkningar.
- Använda vetenskapliga artiklar som referensmaterial

Kursinnehåll

Svängningsavsnittet: Grundläggande samband som beskriver beteendet hos svängande system. Härleda och lösa rörelseekvationer för svängande system. Inverkan av massa, styvhet och dämpning på svängningsrörelsen. Uppkomst av resonans och dess konsekvenser. Svängningsbeteende hos diskreta och kontinuerliga system. Svängningsrörelser hos strukturer.
Utmattningsavsnittet: Grundläggande samband för utmattningsbelastade system. Skillnad mellan hög- och fåcykelutmattning. Wöhler- och Haigh-diagram. Medelspänningens inverkan vid utmattningsdimensionering. Säkerhetsfaktorernas betydelse vid dimensionering mot utmattning. Delskadeteorier, Palmgren-Miners hypotes. Hantering av lastspektra. Ramberg-Osgoods materialmodell. Utmattningsmodeller enligt Morrow och Coffin-Manson. Inverkan av spänningskoncentration.

Undervisnings- och arbetsformer

Undervisningen i kursen bedrivs i form av förläsningar och lektioner. Utöver detta tillkommer en laborativ del.
Lektionerna bedrivs i huvudsak genom att studenten själv får lösa de föreslagna problemen med hjälp av lektionsassistenten. Obligatoriska inlämningsuppgifter med syfte att underlätta studenternas inlärning kommer att delas ut under kursens gång. Dessa uppgifter är av både teoretisk och praktisk natur. Studenterna förväntas genomföra uppgifterna på egen hand. Studenterna uppmuntras att informellt diskutera svårigheter i kursinnehållet med föreläsaren och lektionsassistenten.

Examination

UPG1	Laborationer och inlämningsuppgifter	1.5 hp	U, G
TEN1	En skriftlig tentamen	4.5 hp	U, 3, 4, 5

Betygsskala

Fyrgradig skala, LiU, U, 3, 4, 5

Övrig information

Kursen bedrivs på ett sådant sätt att både mäns och kvinnors erfarenhet och kunskaper synliggörs och utvecklas.

Planering och genomförande av kurs skall utgå från kursplanens formuleringar. Den kursvärdering som ingår i kursen skall därför genomföras med kursplanen som utgångspunkt.

Institution

Institutionen för ekonomisk och industriell utveckling

Studierektor eller motsvarande

Peter Schmidt

Examinator

Robert Eriksson

Kurshemsida och andra länkar

Undervisningstid

Preliminär schemalagd tid: 48 h
Rekommenderad självstudietid: 112 h

Kurslitteratur

Kompletterande litteratur

Böcker

Dahlberg, T, (2001) *Teknisk hållfasthetslära, med tillhörande formelsamling*
ISBN: 91-44-01920-3
Studentlitteratur

Kompendier

Dahlberg, T, Material fatigue, Kompendium
Linköpings universitet, LiTH-IKP-S-459

Generella bestämmelser

Kursplan

För varje kurs finns en kursplan. I kursplanen anges kursens mål och innehåll samt de särskilda förkunskaper som erfordras för att den studerande skall kunna tillgodogöra sig undervisningen.

Schemaläggning

Schemaläggning av kurser görs efter, för kursen, beslutad blockindelning. För kurser med mindre än fem deltagare, och flertalet projektkurser läggs inget centralt schema.

Avbrott på kurs

Enligt rektors beslut om regler för registrering, avregistrering samt resultatrapportering (Dnr LiU-2015-01241) skall avbrott i studier registreras i Ladok. Alla studenter som inte deltar i kurs man registrerat sig på är alltså skyldiga att anmäla avbrottet så att kursregistreringen kan tas bort. Avanmälan från kurs görs via webbformulär, www.lith.liu.se/for-studenter/kurskomplettering?l=sv.

Inställd kurs

Kurser med få deltagare (< 10) kan ställas in eller organiseras på annat sätt än vad som är angivet i kursplanen. Om kurs skall ställas in eller avvikelse från kursplanen skall ske prövas och beslutas detta av programnämnden.

Föreskrifter rörande examination och examinator

Se särskilt beslut i regelsamlingen:
http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/VisaBeslut/622678

Examination

Tentamen

Skriftlig och muntlig tentamen ges minst tre gånger årligen; en gång omedelbart efter kursens slut, en gång i augustiperioden samt vanligtvis i en av omtentamensperioderna. Annan placering beslutas av programnämnden.

Principer för tentamensschemat för kurser som följer läsperioderna:

- kurser som ges Vt1 förstagångstenteras i mars och omtenteras i juni och i augusti
- kurser som ges Vt2 förstagångstenteras i maj och omtenteras i augusti och i oktober
- kurser som ges Ht1 förstagångstenteras i oktober och omtenteras i januari

och augusti
- kurser som ges Ht2 förstagångstenteras i januari och omtenteras i påsk och i augusti

Tentamensschemat utgår från blockindelningen men avvikelser kan förekomma främst för kurser som samläses/samtenteras av flera program.

- För kurser som av programnämnden beslutats vara vartannatårskurser ges tentamina 3 gånger endast under det år kursen ges.
- För kurser som flyttas eller ställs in så att de ej ges under något eller några år ges tentamina 3 gånger under det närmast följande året med tentamenstillfällen motsvarande dem som gällde före flyttningen av kursen.
- Har undervisningen upphört i en kurs ges under det närmast följande året tre tentamina samtidigt som tentamen ges i eventuell ersättningskurs, alternativt i samband med andra omtentamina. Dessutom ges tentamen ytterligare en gång under det därpå följande året om inte programnämnden föreskriver annat.
- Om en kurs ges i flera perioder under året (för program eller vid skilda tillfällen för olika program) beslutar programnämnden/programnämnderna gemensamt om placeringen av och antalet omtentamina.

Anmälan till tentamen

För deltagande i tentamina krävs att den studerande gjort förhandsanmälan i Studentportalen under anmälningsperioden, dvs tidigast 30 dagar och senast 10 dagar före tentamensdagen. Anvisad sal meddelas fyra dagar före tentamensdagen via e-post. Studerande, som inte förhandsanmält sitt deltagande riskerar att avvisas om plats inte finns inom ramen för tillgängliga skrivningsplatser.

Teckenförklaring till tentaanmälningssystemet:
** markerar att tentan ges för näst sista gången
* markerar att tentan ges för sista gången

Ordningsföreskrifter för studerande vid tentamensskrivningar

Se särskilt beslut i regelsamlingen: http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/VisaBeslut/622682

Plussning

Vid Tekniska högskolan vid LiU har studerande rätt att genomgå förnyat prov för högre betyg på skriftliga tentamina samt datortentamina, dvs samtliga provmoment med kod TEN och DAT. På övriga examinationsmoment ges inte möjlighet till plussning, om inget annat anges i kursplan.

Andra examinationsformer

För regler för omprov vid andra examinationsformer än skriftliga tentamina hänvisas till LiU-föreskrifterna för examination och examinator, http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/VisaBeslut/622678.

Försök till vilseledande

Vid grundad misstanke om att en student försökt vilseleda vid examination eller när en studieprestation ska bedömas ska enligt Högskoleförordningens 10 kapitel examinator anmäla det vidare till universitetets disciplinnämnd. Möjliga konsekvenser för den studerande är en avstängning från studierna eller en varning. För mer information se www.liu.se/disciplinnamnden.

Betyg

Företrädesvis skall betygen underkänd (U), godkänd (3), icke utan beröm godkänd (4) och med beröm godkänd (5) användas. Kurser som styrs av tekniska fakultetsstyrelsen fastställt tentamensschema skall därvid särskilt beaktas.

1. Kurser med skriftlig tentamen skall ge betygen (U, 3, 4, 5).
2. Kurser med stor del tillämpningsinriktade moment såsom laborationer, projekt eller grupparbeten får ges betygen underkänd (U) eller godkänd (G).

Examinationsmoment

1. Skriftlig tentamen (TEN) skall ge betyg (U, 3, 4, 5).
2. Examensarbete samt självständigt arbete ger betyg underkänd (U) eller godkänd (G).
3. Examinationsmoment som kan ge betygen underkänd (U) eller godkänd (G) är laboration (LAB), projekt (PRA), kontrollskrivning (KTR), muntlig tentamen (MUN), datortentamen (DAT), uppgift (UPG).
4. Övriga examinationsmoment där examinationen uppfylls framför allt genom aktiv närvaro som annat (ANN), basgrupp (BAS) eller moment (MOM) ger betygen underkänd (U) eller godkänd (G).

Rapportering av den studerandes examinationsresultat sker på respektive institution.

Regler

Universitetet är en statlig myndighet vars verksamhet regleras av lagar och förordningar, exempelvis Högskolelagen och Högskoleförordningen. Förutom lagar och förordningar styrs verksamheten av ett antal styrdokument. I Linköpings universitets egna regelverk samlas gällande beslut av regelkaraktär som fattats av universitetsstyrelse, rektor samt fakultets- och områdesstyrelser.

LiU:s regelsamling angående utbildning på grund- och avancerad nivå nås på http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/Innehall/Utbildning_pa_grund-_och_avancerad_niva.